

แง่คิดควรคำนึงเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ก่อนที่สังคมไทยจะล่มสลาย

โดย

ศาสตราจารย์ระพี สาคริก

บทนำ

ทุกวันนี้ คนในสังคมกำลังได้รับแรงกดดันทางใจเพิ่มมากขึ้น แม้คนในครอบครัว ก็เกิดช่องว่างทางความคิด กว้างมากขึ้น ส่งผลให้แตกแยกกันแทบจะเต็มไปหมด ยิ่งยืนอยู่กลางดงของกระแสอิทธิพลจากเงินและรูปวัตถุ ก็ยิ่งเห็นได้ชัด

ครอบครัวแตกแยกมีเหตุมาจากการที่สังคมแตกแยก และสังคมแตกแยกย่อมมีเหตุมาจากครอบครัวแตกแยก ในเมื่อทุกสิ่งมีวิถีการเปลี่ยนแปลงเป็นธรรมชาติ ซึ่งมองได้สองทาง สุดแต่จะมองจากด้านไหน สภาพแบบนี้เริ่มเกิดขึ้น ท่ามกลางดงซึ่งมีกระแสอิทธิพลของวัตถุนิยมก่อน แม้ในสถาบันการจัดการศึกษาซึ่งควรทำหน้าที่รับใช้สังคมเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิต โดยที่มุ่งพัฒนารากฐานความคิดให้อิสระมากขึ้น

ซึ่งแท้จริงแล้ว เราโทษบุคคลใดไม่ได้ ในเมื่อทุกสิ่งมีสองด้านเชื่อมโยงเหตุผลถึงซึ่งกันและกันเป็นธรรมชาติ ถ้าจะกล่าวโดยรวมก็คือ สิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีคนรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ไม่ว่าจะในรูปแบบใด จะเกิดภาวะแตกแยกเห็นชัดยิ่งขึ้น

แม้ระหว่างผู้ใหญ่กับชนรุ่นหลังก็มีรากฐานจิตใจห่างจากกันมากขึ้น คนมีเงินมีวัตถุก็มีช่องว่างห่างจากคน ระดับล่างกว้างมากยิ่งขึ้นเช่นกัน

อนึ่ง การเกษตรกรรมซึ่งเป็นวัฒนธรรมของไทยมาแต่อดีตกาล เคยมีการผสมผสานกันอย่างมีเหตุมีผล มาถึง ช่วงหลังๆ จากแนวความคิดที่เปลี่ยนมานิยม **ปลูกพืชเชิงเดี่ยว** หรืออาจกล่าวได้ว่า **คิดแบบแยกส่วน** หลังจากผู้สังเกต หวนกลับมาสู่สิ่งซึ่งเคยปฏิบัติกันมาแล้ว ก็ฟื้นฟูได้ยาก

ทั้งนี้และทั้งนั้น เพราะเหตุว่า คนในสังคม ยิ่งเจริญเติบโตมากขึ้น ส่วนใหญ่ก็ยิ่งสะท้อนความคิดที่เห็นแก่ตัว ชัดเจนยิ่งขึ้น เสมือนเป็นเงาตามตัว

ทำให้ชนรุ่นหลังขาดร่มโพธิ์ร่มไทรที่ช่วยให้ชีวิตมีความร่มเย็นทางจิตใจ จึงเกิดความรู้สึกขาดความรัก เคารพ และศรัทธาจากใจจริง เพราะผู้ใหญ่ขาดความรักความจริงใจต่อชนรุ่นหลัง รวมทั้งกลุ่มคนซึ่งชีวิตยังด้อยโอกาส และ ทำงานสัมผัสอยู่กับพื้นดิน อันถือเป็นพื้นฐานของสังคมอย่างแท้จริง

ความจริงที่พบได้ในปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้หากพิจารณาจากสิ่งที่อยู่ใกล้ใจเราแต่ละคน ซึ่งควรจะอยู่ใกล้ตัวเราด้วยกัน แล้วจึงสานการเรียนรู้ เหตุและผลออกไปสู่มุมกว้างและไกลมากขึ้น ควรเริ่มจากสภาพสังคมไทย แต่ในปัจจุบันเราจะพบความจริงว่า ส่วนใหญ่สิ่งที่อยู่ใกล้ใจมักอยู่ไกลตัว จึงทำให้ไม่ว่าที่ไหนซึ่งมีคนอยู่ร่วมกัน มักเกิดปัญหาความแตกแยกขึ้นแทบ ทุกหย่อมหญ้า

การกล่าวเช่นนี้ เนื่องจากประสบการณ์ชีวิตของผู้เขียน ไม่ว่าจะเติบโตขึ้นไปสูงแค่ไหน แต่วิญญาณตัวเอง ก็ยังได้รับการรักษาไว้ให้อยู่กับพื้นดิน และมุ่งมั่นรักษาสิ่งนี้ไว้ ด้วยถือเสมอว่า คือคุณค่าสำคัญที่สุดของชีวิต

ความภูมิใจในตนเอง จึงหาใช่การได้รับอามิสสินจ้างอันเป็นเครื่องประดับจากภายนอกไม่ หากอยู่ที่การมุ่งมั่นรักษาจิตใจให้แข็งแกร่งมากขึ้น โดยที่มีรากฐานความคิดหยั่งลงลึกซึ่งถึงความจริงของชีวิตอันเป็นสัจธรรมยิ่งขึ้นเป็นลำดับ แม้ปัจจุบันนี้อายุได้ใกล้ 80 ปี มากขึ้นแล้ว

การคิดร้าย ทำร้ายใจชนรุ่นหลังก็ดี การใช้ชนรุ่นหลังเป็นเครื่องมือ เพื่อหวังประโยชน์ใส่ตนด้านเดียวก็ดี รวมทั้งการเน้นใช้อำนาจแก้ไขปัญหาระดับล่าง ซึ่งแท้จริงแล้วคือ การทำลายคน แม้ชนชาติเดียวกันกับตน โดยที่คิดว่าคือการแก้ปัญหาที่ดี ล้วนพบได้แทบทุกแห่งหน ยิ่งในด้านของระบบการจัดการที่เน้นความสำคัญของคนด้วย ภาพของการเอาไรต์เอาเปรียบชนรุ่นหลัง แม้ในระบบการบริหารและการจัดการบุคลากร ก็ยังปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

การมีทิศทางการคิดมองจากตัวเองด้านเดียว โดยมุ่งไปยังด้านปลายเหตุว่า **ชนรุ่นหลังคืออนาคตของสังคม** เพราะขาดอีกด้านหนึ่งซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่สุด กล่าวคือ **มองเห็นอยู่ในใจว่าชนรุ่นหลังคืออดีต**

หากถามว่า **อดีตของใคร ?** คำตอบที่เข้าถึงความจริงจากใจก็คือ **อดีตของผู้ใหญ่** ถ้าผู้ใหญ่รู้คุณค่าของตน ย่อมเกิดจาก **การรู้ความสำคัญของการทบทวนตนเอง** ช่วยให้อุบัติความจริงจากใจได้ว่า **แต่ก่อนเราก็เคยเป็นเด็กมาก่อน ซึ่งความรู้สึกดังกล่าว ควรจะมีอยู่ได้จิตสำนึกของผู้ใหญ่ตลอดเวลา**

หากสิ่งนี้อยู่ในวิญญาณของผู้ใหญ่แต่ละคน ย่อมมีความรู้สึกรักและเข้าใจชนรุ่นหลัง ซึ่งมีทั้งการรู้ภัยและให้ความเห็นใจ รวมทั้งให้ออกาส อย่างพร้อมมูลครบถ้วนจากใจจริง

แม้ไม่ได้อ่านจากหนังสือตำราเรื่องการศึกษา หรือฟังคำสอนจากใคร แต่ผลจากการปฏิบัติมาแล้วในอดีต ได้สอนใจตนเองให้เป็น **ผู้รู้ความจริง** ซึ่งค้นได้จากใจอยู่แล้ว

ทุกสิ่งอยู่ที่การรู้ความจริงจากใจตนเอง

การค้นหาความจริงที่ใจ หาได้จากไหน ? ชีวิตเราแต่ละคนที่เกิดมา ย่อมมีความจริงอยู่ในใจตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ หากแต่ละคนอาจมีเงื่อนไขแตกต่างกันไปเป็นธรรมชาติ

การปฏิบัติจากความจริงใจ ตั้งแต่เล็กจนเติบโตใหญ่ ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม หากเกิดจากรากฐานจิตใจที่อิสระ นั่นคือการปฏิบัติจากเหตุซึ่งเป็นความจริงอยู่ในจิตใจตนเอง

ไม่ว่าผลที่ปรากฏจะเป็นไปตามที่ตนปรารถนาหรือไม่ก็ตาม ดังที่ชนรุ่นก่อนเคยกล่าวไว้ว่า **ลองผิดลองถูก หากเกิดจากใจจริง ย่อมไม่มีคำว่าผิดหรือถูก และไม่มีคำว่าดีหรือเลว** จึงรู้ว่าทุกสิ่งอยู่ที่ใจ คงเข้าใจได้ถึงแก่นแท้ว่า คือการเรีนรู้ความจริงจากรากฐานตนเอง ซึ่งทุกคนมีสิทธิ์กระทำได้อย่างอิสระอยู่แล้ว

ผู้ใหญ่ที่มีความเป็นผู้ใหญ่อยู่ในวิญญาณ จึงมีแต่ความเข้าใจ ให้อภัย และให้ออกาส ซึ่งหมายความว่า **การมีเมตตาธรรมอยู่ในวิญญาณตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ**

แม้มีการอ่านจากหนังสือ หรือรับฟังผู้อื่นพูดควรหวนกลับมาค้นหาความจริงจากสิ่งซึ่งตนปฏิบัติมีผลแก่ตนเองมาก่อน หากตรงกันย่อมช่วยให้ความจริงซึ่งมีอยู่แล้วเกิดความเชื่อลงรากหยั่งลึกยิ่งขึ้น ดังคำเตือนที่ว่า อย่าเชื่อตำรา อย่าเชื่อผู้อื่นง่าย ๆ ควรหวนกลับมาหาเหตุผลจากใจตนเองก่อนเชื่อสิ่งอื่น

ดังได้กล่าวไว้แล้วว่า การปฏิบัติจากความจริงซึ่งมีอยู่ในรากฐานจิตใจตนเอง เป็นสิ่งสำคัญที่สุด นอกจากนั้น ไม่ว่ามีผู้ใหญ่หรือชนรุ่นหลังอยู่ร่วมกัน การที่ผู้ใหญ่รักการปฏิบัติร่วมกับชนรุ่นหลัง จากรากฐานที่มีความจริงใจต่อกัน ย่อมมีความสุขร่วมกันทั้งสองฝ่าย จึงสามารถถ่ายทอดข้อมูลจากใจถึงใจระหว่างสองด้านได้อย่างเป็นธรรมชาติ จึงใคร่ขอฝากร้อยกรองบทหนึ่งไว้ว่า.....

จากใจถึงใจ ระหว่างผู้ใหญ่ถึงชนรุ่นหลัง

เขียนจากใจ	อ่านจากใจ	ใครได้รับ
ทั้งคู่รับ	ประทับใจ	ถึงไฝหา
กายตามหา	หาจากใจ	ไร้ราคา
ด้วยรู้ค่า	จึงพาใจ	ใส่วิญญาณ
จึงหามิตร	ผู้เป็นมิตร	ได้ทุกที่
พบมิตรดี	มีใจสุข	ทุกสถาน
จากคนไหน	ที่ไฝหา	พาวิญญาณ
ถึงวิญญาณ	ผ่านพันทุกข์	ให้สุขใจ
ดั่งไม้ใหญ่	ให้ร่มเงา	เฝ้าไม้เล็ก
เพราะรู้เล็ก	เด็กสำคัญ	ยิ่งผู้ใหญ่
ส่วนไม้ใหญ่	ได้รากแก้ว	แหวถึงใจ
คือไม้เล็ก	ที่รักสุด	ดูจชีวา
ส่วนที่รอง	ก็ใช่ว่า	หาสำคัญ
หากสิ่งนั้น	ไม่พาใจ	ให้ไฝหา
ไหนเลย	จะถึงจุด	สุดชีวา
อันล้ำค่า	ดังรากแก้ว	แหวถึงใจ

ด้วยเหตุนี้	มีกลุ่มไม้	รวมเล็กใหญ่
ต่างอาศัย	ทำหน้าที่	ศรีสดใส
เพื่อนำมา	หาสิ่งสุด	ดูจดวงใจ
นำชีวา	พาพันภัย	ใจร่มเย็น

ดังนั้น การรักความจริงซึ่งมีอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองมาแต่กำเนิด จึงถือได้ว่าเป็นสิ่งซึ่งมีคุณค่าสำคัญที่สุดของชีวิต หรืออาจกล่าวได้ว่า มีความเป็นตัวของตัวเอง หรือ การพึ่งพาตนเอง

ในการดำเนินชีวิตของแต่ละคน หากสามารถรักษาสิ่งนี้ได้ ย่อมมีอีกสิ่งหนึ่งเป็นคุณสมบัติร่วมด้วย นั่นคือ รู้จักให้ความเคารพผู้อื่นไว้เหนือความสำคัญของตน จึงไม่คิดทำการณใด ๆ ก็ตามที่มีผลทำลายความเป็นตัวของตัวเองของผู้อื่นซึ่งถือว่า คือเพื่อนมนุษย์

ดังกลอนบทหนึ่งซึ่งคนในอดีตเคยร้อยกรองไว้ว่า

คนเห็นคนเป็นคน	นั่นแหละคน
คนเห็นคนใช่คน	ใช่คนไม่
กำเนิดคนยอมเป็นคน	ทุกคนไป
จะแตกต่างกันได้	แต่ชีวิต

หากรากฐานจิตใจแต่ละคน ไม่ว่าจะพ่อแม่กับลูก ครูกับศิษย์ ผู้บริหารกับผู้ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในระดับล่าง สามารถรู้คุณค่าสิ่งนี้ได้อย่างลึกซึ้ง ครอบครวัที่ดี งานที่ดี สังคมและประเทศชาติก็ดี ย่อมก้าวหน้าไปได้อย่างตลอดรอดฝั่ง และช่วยให้แต่ละคนอยู่ร่วมกันดำเนินชีวิตและทำงานได้อย่างมีความสุข

ควรรักษาสี่ธรรมชาติไว้อย่างดีที่สุด

อนึ่ง สี่ธรรมชาติระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มีรากฐานอยู่ที่ใจซึ่งก่อให้เกิดความเคารพและศรัทธา จึงกล่าวอย่างมั่นใจได้ว่า ถ้าใจมาถึงกันก่อน โดยที่กายตามมาภายหลัง ย่อมมาด้วยใจที่ใสสะอาด ทำให้รู้สึกเคารพและศรัทธาอย่างลึกซึ้ง แต่ถ้ากายมาก่อน ส่วนใจยังไม่ถึงความจริง ย่อมมาโดยมีสิ่งอื่น ซึ่งหวังประโยชน์ส่วนตน แอบแฝงมาด้วย

ความเคารพและศรัทธา ของชนรุ่นหลัง เกิดขึ้นโดยการปฏิบัติจากความจริงใจซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจของผู้ใหญ่ ดังนั้นแม้กายยังไม่เคยมีโอกาสสัมผัสกันมาก่อน ถ้าผู้ใหญ่ปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างจากใจจริง ย่อมก่อให้เกิดความรักและศรัทธาจากชนรุ่นหลังได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ

ในสถาบันการศึกษายุคปัจจุบัน บรรดาครูอาจารย์ส่วนใหญ่มักกล่าวอ้างว่า ทำไม่ได้เพราะมีนิสิตนักศึกษาจำนวนมากมากกว่าแต่ก่อน

ถ้านำความจริงจากธรรมชาติของมนุษย์มาพิจารณา ย่อมรู้ได้ว่า เพราะผู้กล่าวอ้างต้องการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติเนื่องจากขาดความจริงใจแก่ตนเองไม่มากก็น้อย

หากมีความซื่อสัตย์แก่ตนเองร่วมกับวิญญาณความรัก ย่อมนำไปปฏิบัติด้วยรู้คุณค่าโดยปราศจากข้ออ้าง ใด ๆ ทั้งสิ้น ย่อมช่วยให้เกิดกระแสซึ่งสื่อถึงใจผู้อื่นได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ

และคงหาใช่ว่า การปฏิบัติจะเกิดขึ้นเฉพาะผู้ซึ่งถูกกฎระเบียบกำหนดให้ทำหน้าที่เพื่อกิจการนักศึกษาเท่านั้น แต่ควรถือว่า โดยหน้าที่อันเป็นธรรมชาติของผู้ใหญ่ทุกคน ควรนำปฏิบัติในสิ่งซึ่งถือได้ว่าเป็นแบบอย่าง สร้างความดี ความงามให้ชนรุ่นหลัง ซึ่งมีความสำคัญในการสร้างสรรค์อย่างถึงรากฐานจิตใจลึกซึ้งที่สุด

กับอีกด้านหนึ่ง ผู้นำปฏิบัติจากใจจริงของที่มีอยู่ในรากฐานตนเอง ย่อมบังเกิดความสุข หยั่งรากลงลึกซึ่งถึงความจริงช่วยให้มีสุขภาพทั้งกายและใจมั่นคงยั่งยืนตลอดไป ตามเหตุและผล

อนึ่ง ถ้าอยู่อย่างรู้คุณค่าของแต่ละคน ซึ่งตนมีโอกาสสัมผัสอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันอย่างหลากหลาย และสนใจเรียนรู้ความจริงจากทั้งสองด้าน หลังจากชีวิตมีประสบการณ์ผ่านพ้นมาแล้วช่วงหนึ่ง ย่อมรู้ได้ว่า เพื่อนมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะยากดีมีจน อีกทั้งมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความคิด รวมทั้งชาติและภาษา ล้วนเป็นครูสอนให้ตนรู้ความจริงจากรากฐานจิตใจตนเองลึกซึ้งยิ่งขึ้นทั้งสิ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านที่เป็นเยาวชนคนรุ่นหลังและกลุ่มบุคคลผู้มีชีวิตด้อยโอกาสกว่าตน ย่อมถือได้ว่าเป็นครูผู้สอนที่ให้คุณค่าแก่ตน ลึกซึ้งมากกว่าชีวิตซึ่งอยู่ด้านบน

ดังนั้นผู้มีจิตวิญญาณมุ่งวิถีทางดำเนินชีวิตลงสู่ด้านล่าง ย่อมมีโอกาสเรียนรู้ความจริงจากรากฐานตนเองได้อย่างลึกซึ้ง แม้คิดทำการณใดก็ตาม จึงมีโอกาสนำไปสู่ผลสำเร็จตามความคาดหวังได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังช่วยให้เกิดผลงานที่มีความมั่นคงยั่งยืน สามารถสืบทอดสู่ชนรุ่นหลังต่อไปได้

ผู้ใหญ่กับชนรุ่นหลังย่อมมีใจพึ่งพาซึ่งกันและกัน

สภาพซึ่งเป็นความจริง เท่าที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นเป็นลำดับว่า พ่อแม่รักลูกในทางที่ผิด พ่อแม่แยกกัน ครูอาจารย์ละทิ้งลูกศิษย์ออกไปแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนมากขึ้น หรือไม่ก็ใช้ชนรุ่นหลังเป็นเครื่องมือ เพื่อประโยชน์แห่งตน รวมถึงผู้บริหารในองค์กรต่าง ๆ ใช้คนระดับล่างทำงานหนัก เพื่อสนับสนุนให้ตนมีชื่อเสียงและมีความโดดเด่น

หรืออีกนัยหนึ่งยิ่งเจริญเติบโตด้วยตำแหน่งและอำนาจ ยิ่งมีพฤติกรรม ทำลายความรักความศรัทธาของตน ซึ่งควรเกิดจากชนรุ่นหลัง และผู้ที่ยืนอยู่ในระดับล่าง

ผลจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมดังกล่าว ย่อมนำไปสู่ภาวะล่มสลาย ก่อนที่หวนจะกลับมาเริ่มต้นวัฏจักรใหม่ ซึ่งมีการพัฒนาจากรากฐานตนเองอีกรอบหนึ่ง

ผู้ที่สามารถเข้าใจได้ ย่อมรู้ว่า ปรากฏการณ์ดังกล่าว คือสภาพซึ่งอยู่นอกใจตนเอง จึงไม่รู้สึกรู้สอกที่มุ่งมั่นประกอบความดีความงามต่อไปอย่างมั่นคง เพื่อความสุขที่แท้จริง จากรากฐานจิตใจตนเองจนถึงที่สุด

ดังนั้นผู้ใหญ่กับชนรุ่นหลัง ย่อมมีความสำคัญร่วมกันโดยมีเหตุมีผลเกี่ยวพันซึ่งกันและกันอย่างเป็นธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่ที่มีความเป็นผู้ใหญ่อยู่ในรากฐานจิตใจตนเอง ย่อมมีความรักความห่วงใยในคุณภาพจิตใจที่ดีงามของชนรุ่นหลัง

หากสัมผัสได้จากใจจริงว่า ชนรุ่นหลังมุ่งมั่นสร้างชีวิตอย่างมั่นคง ย่อมมีผลช่วยให้ผู้ใหญ่มีความสุข ถ้าผู้ใหญ่มองไม่เห็นความหวัง ตนเองก็จะมีชีวิตอยู่ต่อไปด้วยความยากลำบากมากขึ้น หรืออาจถึงขั้นยอมเสียสละชีวิตตนเองก็ได้

นอกจากนั้นถ้าชนรุ่นหลังไม่อาจมองเห็นได้เองว่า มีผู้ใหญ่ซึ่งตนให้ความเคารพรักและศรัทธาเป็นที่พึ่งทางใจ ย่อมไม่อาจกำหนดวิถีชีวิตของตนเองให้เป็นไปตามครรลองครองธรรม หากทำให้เกิดภาวะว่าเหว่ ทำให้วิถีชีวิตเลื่อนลอยไปอย่างไรทิศทางก็ได้เช่นกัน

บทสรุป

จึงสรุปได้ว่า ทั้งผู้ใหญ่และชนรุ่นหลัง ต่างก็มีการพึ่งพาทางใจระหว่างกันและกันอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อให้ทั้งสองด้านสามารถดำเนินชีวิตไปบนพื้นฐานความดีความงามร่วมกัน และช่วยให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงตลอดไป อีกทั้งผู้รู้ใจกันและนำไปปฏิบัติจากความจริงใจต่อกัน เปรียบเสมือนการมอบใจให้แก่กันและกัน ย่อมบังเกิดความสุขร่วมกันทั้งสองฝ่าย

หมายเหตุ บางท่านอ่านหัวข้อเรื่องนี้แล้วอาจรู้สึกว้า ประเทศไทยกำลังอยู่ในภาวะรุนแรงมาก ถ้าใครเห็นว่าเป็นความจริงก็ย่อมเป็นความจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีทรรศนะซึ่งยังมองได้ลึกซึ้งและกว้างไกลไม่มากนัก

ส่วนอีกด้านหนึ่งอาจมองเห็นความจริงได้อย่างลึกซึ้งว่า การกำหนดหัวข้อเรื่องเช่นนี้ ก็เพื่อประสงค์ที่จะเตือนสติผู้สนใจหาความรู้และนำไปปฏิบัติว่า ถ้าคนส่วนใหญ่ในสังคมยังคงตกอยู่ในความประมาทขาดสติ โดยปล่อยให้เหตุการณ์สืบทอดกระแสนต่อไป ในที่สุดสังคมไทยก็คงจะถึงจุดล่มสลาย

14 มีนาคม 2544